

Procedure afzondering in een veilige kamer in de Gemeenschapsinstellingen

Onderstaande procedure biedt duidelijkheid en ondersteuning aan het personeel om een afzondering in een veilige kamer op een professionele wijze te hanteren vanuit een gedeelde visie.

Tevens biedt deze procedure belangrijke waarborgen en duidelijkheid (veiligheid) voor de geplaatste jongeren.

Deze procedure beschrijft een interventie in drie fasen:

- oproepen en verlenen van assistentie bij een afzondering in een veilige kamer
- plaatsing en verblijf in de veilige kamer
- nazorg

FASE 1: Oproepen en verlenen van assistentie bij een afzondering in een veilige kamer

1. Overleg met campuspermanentie

- Indien er nog overleg mogelijk is vóór het uitvoeren van een afzondering in een veilige kamer brengt de campuspermanentie de initiatiefnemer onmiddellijk op de hoogte van het bestaande probleem. De campuspermanentie schat de situatie in en beslist om de jongere naar de veilige kamer over te brengen.
- Indien de veiligheid acuut in het gedrang komt, treedt de initiatiefnemer op de plaats van het incident onmiddellijk op en stelt hij de campuspermanentie zo vlug mogelijk op de hoogte van de afzondering in een veilige kamer en de noodzaak ervan.

2. Coördinatie

- De initiatiefnemer heeft automatisch de coördinatie en leiding en beslist wat er moet gebeuren: praten, wachten, immobiliseren...
- Zodra de campuspermanentie toekomt, neemt deze de coördinatie en de leiding over en beslist hij verder over de te volgen handelswijze: wie, wat, wanneer, waar, hoe...
- Andere aanwezige jongeren worden onmiddellijk opgevangen en indien nodig naar een andere locatie gebracht. Het toezicht blijft gegarandeerd.
- De leefgroep waar de veilige kamer zich bevindt wordt onmiddellijk op de hoogte gebracht. Het begeleidend personeel van de leefgroep doet onmiddellijk een check-up in functie van bruikbaarheid en beschikbaarheid van de veilige kamer.

3. Overbrenging naar de veilige kamer

- Omwille van veiligheidsredenen gebeurt de overbrenging naar een veilige kamer steeds door het begeleidend personeel (opvoeders, psychosociaal team, leden van het onderwijsteam).
- Wanneer de jongere zo tekeer gaat dat de veiligheid van hem zelf of van anderen in gevaar komt, of wanneer de jongere blijft weigeren mee naar de veilige kamer te gaan, zal de coördinator (campuspermanentie of initiatiefnemer) tot immobilisatie beslissen. De immobilisatie gebeurt volgens de aangeleerde technieken voor transport en verloopt via de richtlijnen van de coördinator (cf. veiligheidsplan).

FASE 2: Plaatsing en verblijf in de veilige kamer

1. Uitvoering van de afzondering in een veilige kamer

- De jongere wijzigt van kledij (instellingskledij) en er gebeurt een controle op voorwerpen of stoffen die verboden of gevaarlijk zijn (cf. volledige fouillering).
- Persoonlijke bezittingen worden verwijderd en bewaard in de leefgroep waar de jongere verbleef.

2. Toezicht tijdens het verblijf in een veilige kamer

Er zijn twee vormen van toezicht: visueel toezicht en fysiek toezicht (in de kamer gaan).

a. Visueel toezicht:

- Visueel toezicht gebeurt via het venster in de deur van de veilige kamer of via camerabewaking.
- Het gebruik van beide vormen van visueel toezicht vergt een continue opvolging. In overleg wordt bepaald met welke frequentie en op welke manier het toezicht gebeurt. Het garanderen van de veiligheid staat hierbij centraal.

b. Fysiek toezicht:

- Het betreden van de veilige kamer wordt altijd georganiseerd door minimaal twee personen, indien nodig, ook 's nachts.

3. Rapportage en communicatie over een afzondering in een veilige kamer

- Bij elke afzondering in een veilige kamer wordt in het veiligheidsregister onmiddellijk identiteit, datum, initiatiefnemer, codes van aanleiding, ruimte en toezicht en om welke reden een jongere er afgezonderd werd, genoteerd door het begeleidend personeel. Dit register ligt op een vaste plaats in de nabijheid van de veilige kamer.
- De campusdirecteur en/of campuspermanentie, hoofdleraar, het begeleidend personeel van de leefgroep en stafleden worden van elke afzondering in een veilige kamer op de hoogte gebracht.
- De jeugdrechter en consulent worden ingelicht over de afzondering in een veilige kamer van de jongere.
- De ouders worden zo snel mogelijk maar ten laatste voor het eerstvolgende contact van de jongere met zijn familie ingelicht over de afzondering in een veilige kamer.
- Bij de aanvang van de afzondering in een veilige kamer wordt een afzonderingsverslag opgesteld dat tijdens het verblijf in de veilige kamer verder wordt ingevuld. Dit verslag bevindt zich in het dossier van de jongere en bevat de aanleiding, gedragsnotities, contacten met de jongere, toezicht dat uitgeoefend is en beslissingen die genomen worden in functie van opvolging. Bij het einde van de afzonderingsmaatregel wordt dit verslag aan het dossier van de jongere toegevoegd en kan het geraadpleegd worden door de campusverantwoordelijke, stafleden en campusdirecteur.

4. Minimale aanbod voor de jongere tijdens een afzondering in een veilige kamer

- De jongere heeft tijdens een afzondering in een veilige kamer recht op een minimale standaard inzake maaltijden, hygiëne, luchten, doktersbezoek, medicatie en tijdsbesteding, tenzij wegens veiligheidsoverwegingen hiervan tijdelijk afgeweken moet worden.
- Het begeleidend en/of stafpersoneel brengt minstens elke halve dag een bezoek aan de jongere om zich te vergewissen van de toestand en de ingesteldheid van de jongere.

- Het personeel brengt respect op voor resterende privacy en zelfbeschikkingmogelijkheden van de jongere (kloppen op de deur voor binnengaan, verhinderen van rechtstreekse inkijk in de veilige kamer, mogelijkheid tot een tijdsindicatie...)
- Het personeel ziet toe op de handhaving van een dag- en nachtritme.
- De jongere heeft de mogelijkheid zijn jeugdrechter, consulent, advocaat en/of ouders te contacteren.
- De jongere wordt geïnformeerd over de mogelijkheid tot een gesprek met de campusdirecteur. In dergelijk gesprek kan de jongere vragen of problemen formuleren die betrekking hebben op de afzonderingsmaatregel. Daarnaast kan de jongere terecht bij JO-lijn en het Kinderrechtencommissariaat als hij een formele klacht wenst in te dienen.

5. Opvolging van de maatregel

- De campuspermanentie brengt dagelijks een bezoek aan de jongere in de veilige kamer waarbij er aandacht is voor een (eventueel graduele) terugkeer naar het pedagogisch kader.
- Minstens dagelijks wordt in samenspraak met begeleidend personeel en campuspermanentie het verblijf in de veilige kamer besproken, geëvalueerd en zo nodig aangepast. Finaal beslist de campuspermanentie over het verdere verloop van de afzondering in een veilige kamer.

6. Duur van de afzondering in een veilige kamer

- De duur van de afzondering in een veilige kamer wordt altijd zo kort mogelijk gehouden.
- Indien de veiligheid hersteld is, eindigt de afzondering in een veilige kamer,
- Een verblijf met 5 overnachtingen in een veilige kamer is een maximum.
- Indien de veiligheid na 5 overnachtingen nog niet gewaarborgd is, moet aan het hoofdbestuur toestemming gevraagd worden om de periode met 5 overnachtingen te overschrijden. Deze communicatie verloopt via de campuspermanentie en de campusdirecteur.

FASE 3: Nazorg bij afzondering in een veilige kamer

